

Øjne, og hvad jeg i saa Henseende har læst mig til hos andre, tør jeg sige: Det er jo en fuldstændig Misforstaaelse; det har den lutherske Kirke, i alt Fald i sin bedste Tid, ikke forlangt. Den katolske Kirke har ført Kristenheden dertil, men det var jo netop et af de Punkter, hvor Luther mest bestemt brød med Katolicismen, idet han lagde alt det om Ægteskabets Stiftelse hen under den verdslige Myndighed som noget, der var dens Sag og ikke vedkom Kirken. Det var noget, de gejstlige ikke skulde blande sig i. Dette har Luther udtalt i sine forskellige Skrifter. Jeg har citeret det i Fjor baade under Forhandlingerne her i Salen og i Betænkningen og skal ikke citere det om igen her. Det er noget, som ikke kan bestrides, at saaledes var Luthers Standpunkt, og det blev fra Begyndelsen af luthersk Kirkeret. Jeg henviser i saa Henseende til selve den lutherske Kirkes Bekendelsesskrift, den Augsburgske Konfession. Det er noget, Biskop Rørdam har udtalt saa bestemt i det Skrift, jeg nævnte før; hvor han omtaler det borgerlige Ægteskab — det er Side 66 —: „Hvis man forstaaer den rettelig“ — nemlig Tanken om det borgerlige Ægteskab — „kan der næppe ud fra Ægteskabets Begreb gøres nogen gyldig Indvending mod den“. „Imidlertid er det paa-faldende“, siger han senere, „at denne Tankegang stedse har fundet bestemt Modstand, navnlig af kirkelige og „kristelige“ Grunde, og det naagte ikke blot Luther selv stedse lige til sin sidste Stund hævdede den ovennævnte Betragtning af Ægteskabet som en borgerlig Sag, men ogsaa vore symbolske Bøger gøre det saamme, idet den Augsburgske Bekendelse henregner Ægteskabet til de borgerlige Sager“ o. s. v. Og han siger paa den næstfølgende Side — det var noget, jeg i Fjor havde Lejlighed til at citere over for det ærede Medlem for Vejle Amts 6te Valgkreds (Paulin) — at „det er aldeles uforvarsligt at sige eller mene, at Christus har indrettet eller forordnet nogen saadan Vielse, eller at den i sig selv skulde være nødvendig til et Gud velbehageligt Ægteskab“. Altsaa dette, som ikke er nødvendigt til et Gud velbehageligt Ægteskab, kræver man som ufravigelig Betingelse af dem, som ville være Medlemmer af Folkekirken; ellers kunne de gaa, siger det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds; mens man derimod er enig om, at selv om de nok saa meget tilsidesætte og forsømme og i Gerningen foragte det, vi alle mene er nødvendigt for at føre et Gud velbe-

hageligt Liv inden for Folkekirken, Sakramenterne, kunne de dog vedblive at være højtagtede Medlemmer af Folkekirken. Der er noget bagvendt i den Tankegang, det tror jeg ikke, ærede Medlemmer kunne nægte. Ja, Biskop Kierkegaard, som jeg saa tit har citeret, gaar endog et Sted i en af sine Taler i Landstinget saa vidt, at han siger: Hvad er det for en Tale fra Kirkens Side om den kirkelige Velses Nødvendighed? Den skal man slet ikke tage Hensyn til, thi vi have den Augsburgske Konfession; der er ikke Tvivl om, hvad den i saa Henseende lærer, og hvad der for saa vidt er luthersk Lære, luthersk Kirkeret, og vi have Grundlovens § 3, der siger, at den evangelisk-lutherske Kirke er den danske Folkekirke, altsaa den er grundet paa den Augsburgske Konfession; den, der stille sig paa andet Standpunkt end denne Konfession, som altsaa ville gøre gældende, at kirkelig Vielse skulde have en anden Betydning end indrømmet i den Augsburgske Konfession, stille sig uden for og i Modsætning til Folkekirken. Saa skarpt stiller Kirkegaard sig paa det Standpunkt. Det er i Landstingstidende for 1850—51, Sp. 4127—28, at han omtaler dette. Jeg vil ogsaa i saa Henseende henviser til en Udtalelse af den præjssiske Regering, som citeres i Dr. Starckes indholdsrige Artikel om det borgerlige Ægteskab i Maj-Hæftet for i Aar af „Tilskueren“. Han citerer den Motivering, hvormed den præjssiske Regering i 1858—59 fremlagde Forslag om Indførelse af fakultativt borgerligt Ægteskab. I denne Motivering hedder det: At henviser saadanne Personer til den Udvej, der ganske vist staaer dem aaben, at træde ud af Kirken, kan ikke anerkendes som et rigtigt Mittel til Løsning af den Slags Konflikter mellem den borgerlige Lov og Kirkens Sædvane, fordi det ikke synes tilraadeligt at støde Personer, som ikke selv ville opgive deres Tilslutning til Kirken, ud af denne. Det var den præjssiske Regerings Standpunkt, og den har ellers ikke Ord for at være særlig frisindet; men her var den i ethvert Fald mere frisindet, end det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) er. Det gøres ogsaa gældende af Dr. Starcke — jeg har ogsaa set det fremhævet fra anden Side — hvor haardt det er at ville støde Folk, som nu af en eller anden Grund have noget imod den kirkelige Vielse, ud af Folkekirken. Selv om det er verdslige Hensyn, der gøre sig gældende, ere vi ikke alle saa hævdede over verdslige Hensyn, eller kunne være det,